

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE KLASYFIKACYJNE
dla uczniów klas szóstych w roku szkolnym 2023/2024 z przedmiotu GEOGRAFIA**

L.p.	Dział programowy	Wymagania na ocenę				
		dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
1.	Dział 1. Kształt i ruchy Ziemi	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać nazwę kształtu Ziemi; • opisać siatkę geograficzną i kartograficzną 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić dowód na kulistość Ziemi; • wskazać elementy siatki geograficznej na globusie i kartograficznej na mapie. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wymienić dowody na kulistość Ziemi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy południków i równoleżników. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić jeden z dowodów na kulistość Ziemi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, z czego wynikają różnice w kształtach siatek kartograficznych. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić przyczynę różnicy w długości promienia równikowego i biegunowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, co to jest geoida.
		<p>wskazać na mapie półkule, wschodnią i zachodnią;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180° 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: bieguny, południk zerowy i 180°; • wymienić cechy długości geograficznej. 	<p>wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180°;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytać wartości długości geograficznej z map o różnych skalach; • wskazać półkulę dla danej długości geograficznej. 	<p>definiować długość geograficzną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wartości długości geograficznej znaleźć odpowiedni południk na mapach w różnych skalach 	<p>odczytać z mapy wartości długości geograficznej z dokładnością do minut;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie południka zerowego i 180°.
		<p>wskazać na mapie półkule, północną i południową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<p>definiować pojęcia: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy szerokości geograficznej. 	<p>wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytać wartości szerokości geograficznej z map o różnych skalach; • wskazać półkulę dla danej szerokości geograficznej. 	<p>zdefiniować szerokość geograficzną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wartości szerokości geograficznej znaleźć odpowiedni równoleżnik na mapach w różnych skalach. 	<p>odczytać z mapy wartości szerokości geograficznej z dokładnością do minut;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić pochodzenie nazw charakterystycznych równoleżników.
		<p>wymienić współrzędne geograficzne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwać główne kierunki geograficzne. 	<p>wskazać, z których linii siatki odczytujemy długość i szerokość geograficzną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie główne kierunki geograficzne 	<p>odczytać współrzędne geograficzne punktu na mapie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać punkty skrajne różnych obiektów geograficznych; • wskazać, kiedy używamy GPS 	<p>na podstawie podanych współrzędnych geograficznych odszukać punkt na mapach w różnych skalach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić współrzędne geograficzne punktów skrajnych różnych obiektów; 	<p>odczytać położenie obszaru;</p> <ul style="list-style-type: none"> • obliczyć jego rozciągłość południkową i równoleżnikową; • omówić zastosowanie GPS.

				• skorzystać z GPS.		
		określić położenie Ziemi we Wszechświecie, podając nazwę Galaktyki i Układu.	wymienić elementy Układu Słonecznego; • podać kolejność planet w Układzie Słonecznym	określić dzisiejsze poglądy na położenie Ziemi w Układzie Słonecznym; • podać cechy planet i gwiazd.	omówić teorię geocentryczną; • omówić teorię heliocentryczną.	porównać teorię geocentryczną i heliocentryczną
		demonstrować, używając globusa lub tellurium, ruch obrotowy Ziemi.	wymienić cechy ruchu obrotowego Ziemi; • wskazać kierunek ruchu i zmianę czasu, jaka w związku z nim następuje.	wyjaśnić cechy ruchu obrotowego Ziemi; • ze zrozumieniem używać pojęć związanych z pozorną wędrówką Słońca po niebie.	zdefiniować pojęcia związane z pozorną wędrówką Słońca po niebie.	wyjaśnić konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi dla roślin, zwierząt i człowieka.
		wskazać występowanie różnic czasu słonecznego jako konsekwencji ruchu obrotowego Ziemi; • wskazać zależność czasu słonecznego od położenia na konkretnym południku.	wymienić rodzaje czasów; • korzystając z mapy stref czasowych, odczytać godzinę we wskazanych miejscach na Ziemi.	określić strefy czasowe, w których znajduje się Polska; • określić różnicę czasu na wschód i na zachód od Polski.	kreślić strefy czasowe, w których znajduje się Polska; • określić różnicę czasu na wschód i na zachód od Polski.	obliczyć różnicę czasu słonecznego dla dowolnych punktów na Ziemi.
		zademonstrować, używając globusa lub tellurium ruch obiegowy Ziemi; • określić ramy czasowe astronomicznych pór roku.	wymienić cechy ruchu obiegowego Ziemi; • używać pojęcia związane z ruchem obiegowym Ziemi; • wymienić astronomiczne pory roku jako następstwo ruchu obiegowego Ziemi.	wymienić daty przesileni; • wskazać zależności między dniami przesileni a porami roku	przedstawić zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku.	omówić konsekwencje zmiany oświetlenia Ziemi; • przeanalizować wysokość Słońca nad horyzontem w różnych porach roku w najbliższym otoczeniu.
		wymienić strefy oświetlenia Ziemi; • wskazać ich zasięg na mapie, globusie	mówić rejony występowania poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; • wymienić krainy geograficzne należące do danej strefy	wymienić cechy poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; • wskazać krainy geograficzne należące do danej strefy	wyjaśnić różnice wynikające z różnego oświetlenia Ziemi w poszczególnych strefach; • wskazać konsekwencje przyrodnicze różnego oświetlenia terenu w różnych strefach.	wyjaśnić związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami oświetlenia, • strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na Ziemi.
2.	Dział 2. Geografia Europy	podać wielkość powierzchni Europy; • wymienić i krótko opisać najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Europy – duże	wskazać na mapie i nazwać główne morza i ocean otaczające Europę; • określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby	wskazać na mapie i nazwać największe wyspy i półwyspy Europy; • wskazać i nazwać skrajne punkty na mapie Europy	scharakteryzować typy wybrzeży występujące w Europie i wskazać ich przykłady na mapie; • wskazać na mapie i podać nazwy obiektów	wskazać na mapie główne pasma górskie i podać ich najwyższe szczyty; • scharakteryzować środowisko geograficzne dowolnej części Europy,

	<p>zróznicowanie ukształtowania powierzchni, silne rozwinięcie linii brzegowej, dominację obszarów nizinnych oraz położenie na umiarkowanych szerokościach geograficznych</p>			<p>geograficznych, wzdłuż których przebiega umowna granica między Europą i Azją.</p>	<p>korzystając z mapy fizycznogeograficznej.</p>
	<p>wskazać na mapie politycznej państwa Europy.</p>	<p>wskazać na mapie politycznej państwa Europy.</p>	<p>podać stolice państw Europy; wskazać na mapie regiony geopolityczne i podać przykłady państw do nich należących.</p>	<p>przedstawić historyczne procesy mające wpływ na współczesny obraz polityczny Europy: wojny, kolonializm. • podać przykłady konfliktów, które doprowadziły do powstania nowych państw w Europie</p>	<p>przedstawić historyczne uwarunkowania istniejącego podziału na Europę Zachodnią i Wschodnią. • ocenić trwałość granic w Europie.</p>
	<p>wskazać na mapie państwa należące do Unii Europejskiej; • klasyfikować wskazane zjawiska zachodzące w krajach należących do Unii Europejskiej na społeczne i gospodarcze.</p>	<p>wyjaśnić, na czym polega integracja państw w ramach Unii Europejskiej; • na przykładzie Polski podać korzyści wynikające z integracji w ramach UE.</p>	<p>na wybranych przykładach ocenić korzyści i zagrożenia wynikające ze wspólnej polityki w ramach Unii Europejskiej (np. wspólna polityka rolna, wspólna waluta)</p>	<p>wymienić przykłady społecznych i gospodarczych przemian, które nastąpiły w krajach Unii Europejskiej, będących skutkiem integracji</p>	<p>wymienić przykłady społecznych i gospodarczych przemian, które nastąpiły w krajach Unii Europejskiej, będących skutkiem integracji</p>
	<p>wskazać na mapie tematycznej płyty litosfery i ich granice; • opisać położenie Islandii na granicach płyt litosfery.</p>	<p>opisać zjawiska zachodzące wzdłuż grzbietu śródoceanicznego na oceanie Atlantyckim; • wyjaśnić znaczenie terminów: wulkanizm, trzęsienia ziemi</p>	<p>wymienić skutki, jakie dla mieszkańców Islandii wynikają z położenia na granicy płyt litosfery; • wyjaśnić znaczenie terminu gejzer; • opisać mechanizm powstawania gejzerów.</p>	<p>opisać związek między położeniem na granicy płyt litosfery a występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi; • opisać powstawanie grzbietu śródoceanicznego i doliny ryftowej</p>	<p>podstawie mapy tematycznej wskazać inne miejsca w Europie położone na granicy płyt litosfery i opisać zależność między położeniem a występowaniem wulkanizmu i trzęsień ziemi.</p>
	<p>wymienić czynniki, które wpływają na klimat Europy; • wymienić strefy klimatyczne, w których położona jest Europa.</p>	<p>podać przykłady modyfikacji klimatu strefowego przez czynniki klimatotwórcze.</p>	<p>wskazać na mapie orientacyjny zasięg stref klimatycznych; • podać przykłady obszarów o klimacie astrefowym.</p>	<p>wskazać na mapie Europy miejsca, w których przebieg granic stref klimatycznych został zmodyfikowany przez</p>	<p>kreślić na podstawie mapy klimatycznej Europy strefę klimatyczną i cechy klimatu danego kraju Europy</p>

				<p>czynniki klimatyczne; • wyjaśnić znaczenie czynników klimatycznych w tworzeniu klimatu.</p>	
	<p>określić na podstawie mapy klimatycznej Europy strefę klimatyczną i cechy klimatu danego kraju Europy</p>	<p>podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Europy; • wyjaśnić przyczyny starzenia się społeczeństwa Europy</p>	<p>wyjaśnić przyczyny zróżnicowania ludów Europy; • podać przykłady państw, na terenie których przebywa duża liczba imigrantów.</p>	<p>dać przykłady państw o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu językowym i kulturowym. • opisać konsekwencje zróżnicowania demograficznego społeczeństwa Europy</p>	<p>ocenić sytuację demograficzną Europy; • podać przykłady prorodzinnych rozwiązań w krajach europejskich</p>
	<p>na podstawie ilustracji porównać centra i przedmieścia Londynu i Paryża; • przyporządkować główne funkcje do właściwych części wielkich metropolii (dzielnic centralnych i peryferyjnych).</p>	<p>podać podstawowe cechy wielkich metropolii (np. duża liczba ludności, wysoka gęstość zaludnienia i zabudowy); • wyjaśnić przyczyny szybkiego rozwoju Londynu i Paryża; • podać przykłady atrakcji turystycznych Londynu i Paryża.</p>	<p>na podstawie map porównać położenie i kierunki rozwoju przestrzennego Londynu i Paryża; • scharakteryzować wybrane cechy demograficzne ludności Londynu i Paryża; • wyjaśnić znaczenie transportu zbiorowego w funkcjonowaniu wielkich metropolii</p>	<p>podać przykłady cech różniących Londyn i Paryż; • wymienić i ocenić pozytywne i negatywne aspekty zamieszkiwania w wielkiej metropolii.</p>	<p>wyjaśnić pojęcie rewitalizacji miast; • określić przyczyny rewitalizacji miast lub ich fragmentów; • na przykładzie Londynu zaprezentować pozytywne skutki rewitalizacji miast.</p>
	<p>wyjaśnić, czym zajmuje się rolnictwo, wymienia produkty pochodzące z upraw roślin i chowu zwierząt; • wskazać na mapie i opisać położenie w Europie Danii i Węgier.</p>	<p>opisać warunki naturalne, od których zależy rozwój rolnictwa; • na podstawie klimatogramów porównać warunki klimatyczne w Danii i na Węgrzech.</p>	<p>na podstawie map tematycznych porównać warunki naturalne panujące w Danii i na Węgrzech; • opisać rolnictwo Danii i Węgier, uwzględniając główne uprawy i chów zwierząt oraz wydajność rolnictwa.</p>	<p>porównać cechy rolnictwa Danii i Węgier, uwzględniając zarówno warunki naturalne, uwarunkowania pozaprzemysłowe, główne kierunki upraw i chowu oraz wydajność rolnictwa.</p>	<p>opisać wybrane produkty lub potrawy pochodzące z Danii i Węgier i wyjaśnić ich związek z kierunkiem rozwoju rolnictwa w danym kraju.</p>
	<p>wymienić źródła energii; • wskazać przykłady państw wykorzystujących określone źródła energii.</p>	<p>wymienić źródła energii; • wskazać przykłady państw wykorzystujących określone źródła energii.</p>	<p>wymienić i uzasadnić, które kraje mają sprzyjające warunki przyrodnicze do rozwoju różnych form energetyki odnawialnej.</p>	<p>wymienić i uzasadnić, które kraje mają sprzyjające warunki przyrodnicze do rozwoju różnych form energetyki odnawialnej.</p>	<p>ocenić perspektywę energetyczną wybranego kraju i całej Europy.</p>
	<p>podać przykłady nowoczesnych gałęzi</p>	<p>opisać strukturę zatrudnienia we Francji;</p>	<p>wyjaśnić pojęcie nowoczesne technologie;</p>	<p>ocenić rolę nowoczesnej energetyki w rozwoju</p>	<p>ocenić rolę nowoczesnej energetyki w rozwoju</p>

		<p>przemysłu rozwiniętych we Francji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady nowoczesnych usług rozwiniętych we Francji. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady produktów przemysłowych, które Francja eksportuje do innych krajów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy nowoczesnego przemysłu na przykładzie przemysłu francuskiego; • wymienić co najmniej trzy cechy nowoczesnej gospodarki Francji. 	<p>gospodarczym Francji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić rolę nowoczesnego transportu w rozwoju gospodarczym Francji. 	<p>gospodarczym Francji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić rolę nowoczesnego transportu w rozwoju gospodarczym Francji.
		<p>wyjaśnić pojęcie „turystyka”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie europejskie państwa leżące nad Morzem Śródziemnym; • wskazać na mapie półwyspy: Iberyjski, Apeniński i Bałkański. 	<p>pisać główne walory środowiska przyrodniczego basenu Morza Śródziemnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice między turystką masową, kwalifikowaną i agroturystyką; • wyjaśnić różnice między turystyką krajoznawczą i wypoczynkową. 	<p>przedstawić cechy charakterystyczne rzeźby terenu i warunki klimatyczne w państwach basenu Morza Śródziemnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić klimat śródziemnomorski, pod kątem przydatności dla turystyki. 	<p>charakteryzować problemy społeczno-gospodarcze państw basenu Morza Śródziemnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić największe atrakcje antropogeniczne w krajach Europy Południowej i powiązać je z określonym rodzajem turystyki. 	<p>podać przykład państwa Europy Południowej, wskazując na zależność rozwoju turystyki od środowiska przyrodniczego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać i uzasadnić kierunek przyszłego rozwoju branży turystycznej w krajach Europy Południowej.
3.	Dział 3. Sąsiedzi Polski	<p>na podstawie ilustracji opisać wygląd zakładów przemysłowych w XIX w. oraz obecnie; • podać przykłady gałęzi przemysłowych rozwijanych Nadrenii Północnej-Westfalii w XIX w. oraz obecnie.</p>	<p>wymienić przyczyny restrukturyzacji przemysłu Nadrenii Północnej-Westfalii; • nazwać surowce naturalne, dzięki którym rozwinęły się pierwsze zakłady przemysłowe Nadrenii Północnej-Westfalii</p>	<p>wymienić trzy cechy niemieckiego przemysłu, dzięki którym ten sektor stał się podstawą niemieckiej gospodarki;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać wpływ zakładów przemysłowych na środowisko przyrodnicze Nadrenii Północnej- Westfalii dawniej i obecnie. 	<p>wyjaśnić przyczyny zmian poziomu bezrobocia w Nadrenii Północnej-Westfalii w czasie trwania restrukturyzacji przemysłu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazać związek pomiędzy unowocześnianiem przemysłu a działalnością ośrodków badawczych i uczelni wyższych. 	<p>ukazać korzyści z podjęcia prac nad odnawialnymi źródłami energii i magazynowaniem energii w ośrodkach badawczych Nadrenii Północnej-Westfalii;</p> <ul style="list-style-type: none"> • prognozować dalsze kierunki rozwoju zakładów przemysłowych Nadrenii Północnej-Westfalii.
		<p>opisać na podstawie mapy fizycznej Europy położenie i główne krainy geograficzne Czech i Słowacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są atrakcje turystyczne; • sklasyfikować atrakcje turystyczne na przyrodnicze i kulturowe. 	<p>wymienić potrzeby i oczekiwania turystów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • połączyć potrzeby i oczekiwania turystów z wybranymi atrakcjami turystycznymi Czech i Słowacji. 	<p>) wymienić potrzeby i oczekiwania turystów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • połączyć potrzeby i oczekiwania turystów z wybranymi atrakcjami turystycznymi Czech i Słowacji. 	<p>przygotować listę atrakcji turystycznych Czech i Słowacji dla wybranych grup turystów (np. młodzieży, seniorów).</p>	<p>opisać przyrodnicze i kulturowe atrakcje turystyczne Czech i Słowacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność ochrony walorów przyrodniczych, np. poprzez wpisanie na listę światowego dziedzictwa UNESCO.
		<p>wymienić przykłady atrakcji</p>	<p>pisać krajobrazy Litwy i</p>	<p>prezentować atrakcje turystyczne</p>	<p>wymienić cechy</p>	<p>porównać stopień</p>

	<p>turystycznych Litwy i Białorusi</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać nazwy stolic Litwy i Białorusi. 	<p>Białorusi, które stanowią walory turystyczne tych krajów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady obiektów wpisanych na listę UNESCO znajdujących się na Litwie i Białorusi. 	<p>Litwy i Białorusi związane z polskim dziedzictwem kulturowym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie Wilna i Ostrej Bramy dla budowania i zachowania polskiego dziedzictwa kulturowego na Litwie. 	<p>wyróżniające środowisko geograficzne Litwy i Białorusi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaplanować wycieczkę na Litwę i Białoruś, uwzględniając atrakcje kulturowe i przyrodnicze. 	<p>trudności organizacji wycieczki na Litwę i na Białoruś, biorąc pod uwagę konieczność przekroczenia granicy UE;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcić do odwiedzenia Litwy i Białorusi, używając merytorycznych argumentów.
	<p>na podstawie mapy opisać położenie Ukrainy względem Polski i innych państw;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić trzy trudności społeczne, gospodarcze i polityczne, z którymi Ukraina zmagają się w ostatnich latach. 	<p>wymienić przykłady przemian politycznych i gospodarczych, jakie nastąpiły na Ukrainie po uzyskaniu niepodległości w 1991 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wykresu porównać rozwój gospodarczy Polski i Ukrainy; • podać przyczyny wyludniania się Ukrainy 	<p>wyjaśnić negatywny wpływ korupcji na rozwój gospodarczy krajów na przykładzie Ukrainy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać przebieg rewolucji ukraińskiej w 2013 r.; • wskazać na mapie regiony Ukrainy, w których toczą się konflikty zbrojne. 	<p>przedstawić problemy relacji Ukrainy z Rosją;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić aneksję Krymu, biorąc pod uwagę jej uwarunkowania prawne i polityczne oraz wpływ na stabilność w Europie Środkowo-Wschodniej; • ukazać złożoność sytuacji społecznej na Ukrainie w kontekście jej integracji z UE lub Rosją. 	<p>zapropionować działania, których podjęcie poprawiłoby sytuację społeczną, gospodarczą i polityczną na Ukrainie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować własne stanowisko na temat postawy, jaką powinna obrać Polska w relacjach z Ukrainą.
	<p>wskazać i opisać na podstawie mapy fizycznej położenie Rosji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić rozmieszczenie głównych krain geograficznych Rosji; • odczytać z mapy gospodarczej nazwy głównych surowców wydobywanych w Rosji. 	<p>opisać na podstawie klimatogramów klimat w różnych częściach Rosji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy gospodarczej omówić rozmieszczenie surowców mineralnych Rosji. 	<p>opisać zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Rosji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować gospodarkę Rosji. 	<p>wyjaśnić pozytywny i negatywny wpływ warunków naturalnych na życie mieszkańców Rosji.</p>	<p>wyjaśnić pozytywny i negatywny wpływ warunków naturalnych na życie mieszkańców Rosji.</p>
	<p>wskazać na mapie i nazwać państwa sąsiadujące z Polską;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady działań realizowanych przez Polskę wspólnie z sąsiednimi krajami. 	<p>uzasadnić konieczność utrzymywania dobrych stosunków z sąsiednimi krajami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady trudnych wydarzeń z przeszłości, które mają wpływ na współczesne relacje Polski z sąsiednimi krajami. 	<p>scharakteryzować wzajemne relacje Polski z Rosją i Niemcami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać korzyści płynące ze współpracy Polski z sąsiednimi państwami – członkami NATO i UE; • podać przykłady wpływu relacji Polski z sąsiadami na życie ucznia szkoły podstawowej 	<p>charakteryzować wzajemne relacje Polski z Ukrainą, Litwą, Czechami i Słowacją;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać relacje Polski z Niemcami i Rosją; • opisać powiązania gospodarcze Polski z wybranymi sąsiadami. 	<p>cenić zmianę relacji polsko-niemieckich w okresie od drugiej Wojny Światowej do czasów współczesnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaproponować działania mające na celu zapobieganie mowie nienawiści i eskalacji napięć w relacjach Polski

				w Polsce		z Ukrainą i Rosją.
--	--	--	--	----------	--	--------------------

Uczeń, by uzyskać daną ocenę, musi również spełniać wymagania na oceny niższe.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia : (wiedza i umiejętności)

- o **ustne**, np. w postaci odpytywania, referowania wybranego zagadnienia, rozmowy nauczyciela z uczniem, udział w debatach, dyskusjach, swobodnych wypowiedzi uczniów lub aktywności uczniów i pracy na lekcji, referatu, publiczna prezentacja dłuższych wypowiedzi (własnych projektów) z wykorzystaniem materiału graficznego,
- o **pisemne**, z wykorzystaniem takich **narzędzi** jak: sprawdzianu pisemnego w małej formie (kartkówki – niezapowiedziane – z ostatniej lekcji, zapowiedziane – z dwóch ostatnich lekcji), testu z obszerniejszego materiału, wykonanych ćwiczeń i kart pracy, mapy konturowe, sprawozdania z zajęć terenowych, krótkie zadania domowe,
- o **samodzielna praca z tekstem źródłowym**, np. korzystanie z dostępnych na lekcji źródeł informacji geograficznej (np. z map, atlasu, źródeł internetowych), odczytywanie i analizowanie danych statystycznych, treści mapy lub literatury, ćwiczenia terenowe
- o **sprawdzenie wytworów uczniów**, np. projekty, opracowanie przewodników, folderów,
- o **wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych** do pozyskiwania, gromadzenia, analizy i prezentacji informacji o środowisku geograficznym i działalności człowieka.

Różnorodność elementów podlegających ocenie pozwala sprawdzić różne aspekty skuteczności kształcenia oraz umożliwia uczniom wykazanie się w różnych formach pracy. Stosowane są elementy oceny kształtującej pozwalające na uzyskanie zwrotnej informacji na temat zakładanych i osiągniętych postępów, zarówno dla ucznia jak i nauczyciela.

Ocena jest zindywidualizowana i dostosowana do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Warunki otrzymania oceny wyższej od przewidywanej są zapisane w Statucie Szkoły.